

Thema op fondsendag:

Hoe komt Exodus de winter door

Het centrale thema in het overleg tussen Exodus en vertegenwoordigers van diverse fondsen werd door directeur Rien Timmer als volgt verwoord: 'Hoe komen we de winter door?' Het jaar 2013 wordt voor Exodus een zwaar jaar en ook 2014 zal de nodige dilemma's opleveren. Timmer verwacht overigens dat er op termijn wel weer een kentering komt ten opzichte van de lastige financiële omstandigheden van dit moment.

Het tweejaarlijkse overleg tussen Exodus en de fondsen vond dit jaar in maart plaats in de Penitentiaire Inrichting Lelystad. Exodus exploiteert momenteel elf Exodushuizen voor (ex)-gedetineerden met in totaal 230 bedden. Bijna 1800 vrijwilligers zijn actief in en buiten de diverse gevangenissen en de Exodushuizen.

De huidige subsidierelatie van Exodus met het rijk zal verdwijnen en daarvoor in de plaats komt een inkooprelatie. Deze 'vermarktting' van de zorg en begeleiding voor gedetineerden zal een andere werkwijze met zich meebrengen. Timmer: 'We bereiden ons daar al op voor. Zo zijn we bijvoorbeeld bezig met een certificeringssysteem voor kwaliteitsbewaking.'

De economische crisis van dit moment zet de inkomsten van Exodus onder druk. Gemeenten moeten fors bezuinigen en dat heeft ook gevolgen voor de ondersteuning die zij willen geven aan de lokale organisaties van Exodus. Zo is de subsidie die de gemeente Rotterdam gaf zelfs naar nul teruggebracht.

Diverse vertegenwoordigers van de fondsen brachten naar voren, dat zij vooral geïnteresseerd zijn in wat vernieuwend is en minder in hetgeen als gevestigd is. Gespreksleider Jan Eerbeek vat de gedachteswisseling als volgt samen: 'Misschien is het een opdracht aan ons om het perspectief dat wij voor ons zien scherper neer te zetten.'

Rondleiding door directeur PI Lelystad

In gesprek met de fondsen

Jan Eerbeek neemt afscheid

Op maandag 3 juni neemt drs. Jan Eerbeek afscheid als Hoofdpredikant van de Dienst Justitiële Inrichtingen en als voorzitter van Exodus Nederland. Het afscheidsfeest vindt plaats in de City Life Church in Den Haag van 14.00 – 16.00 uur, met aansluitend ontmoeting tot 18.00 uur. Op deze dag zal Jan Eerbeek tevens zijn nieuwe boek presenteren 'Gaan in het licht van de hoop', dat binnenkort verschijnt bij Uitgeverij Ark Media. Jan Eerbeek: 'Mijn boek gaat over praktijkverhalen uit het werkveld van justitie en ook daarbuiten en pastorale reflecties daarop. Een karakterisering van de samenleving vanuit het blikveld van het justitiepastoraat en aanbevelingen voor de kerk en de politiek.'

Wilt u het afscheidsfeest bijwonen, dan stuurt u een e-mail aan info@exodus.nl o.v.v. afscheid Jan Eerbeek. De capaciteit van de kerk is beperkt.

Afscheid van Jan Eerbeek

Van een kelder in Moerwijk tot een grote landelijke Exodusorganisatie

In 1981 begon Jan Eerbeek met een aanloophuis voor ex-gedetineerden in een kelder onder een flatgebouw in het Haagse Moerwijk. Nu, ruim dertig jaar later, is Exodus uitgegroeid tot een organisatie met elf Exodushuizen over het land verspreid. Bijna 200 medewerkers en bijna 1800 vrijwilligers zetten zich voor het werk, waarin per jaar 12 miljoen euro omgaat. Op 3 juni neemt Jan Eerbeek afscheid van de organisatie die hij vanaf de grond opbouwde. Wegens het bereiken van de 65-jarige leeftijd gaat hij eveneens als predikant met emeritaat. Als hoofdpredikant van het protestants justitiepastoraat bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie geeft hij leiding aan 55 justitiepredikanten.

Predikant

Terugkijkend zegt hij: 'Exodus is heel klein begonnen. Ik werkte als predikant in de gevangenis in Scheveningen – de instelling voor de zwaarste gevallen in die tijd – en ik zag daar gedetineerden terug die ik eerder in andere gevangnissen gezien had. Dat betekende dat die mensen niet meer los kwamen van hun leven in de criminaliteit.'

Aanloophuis

Ik ben toen met vrijwilligers en collega's begonnen met een aanloophuis voor ex-gevangenen in Moerwijk. Ik dacht: we beginnen gewoon en zien wel hoe het verder gaat. Geleidelijk aan kregen we van diverse kanten financiële ondersteuning. Het aanloophuis was twee dagdelen in de week open en mensen die binnen kwamen konden praten of gewoon wat zitten. Geleidelijk aan kwam de loop erin. We probeerden die mensen te helpen in hun zoektocht naar werk en naar huisvesting.'

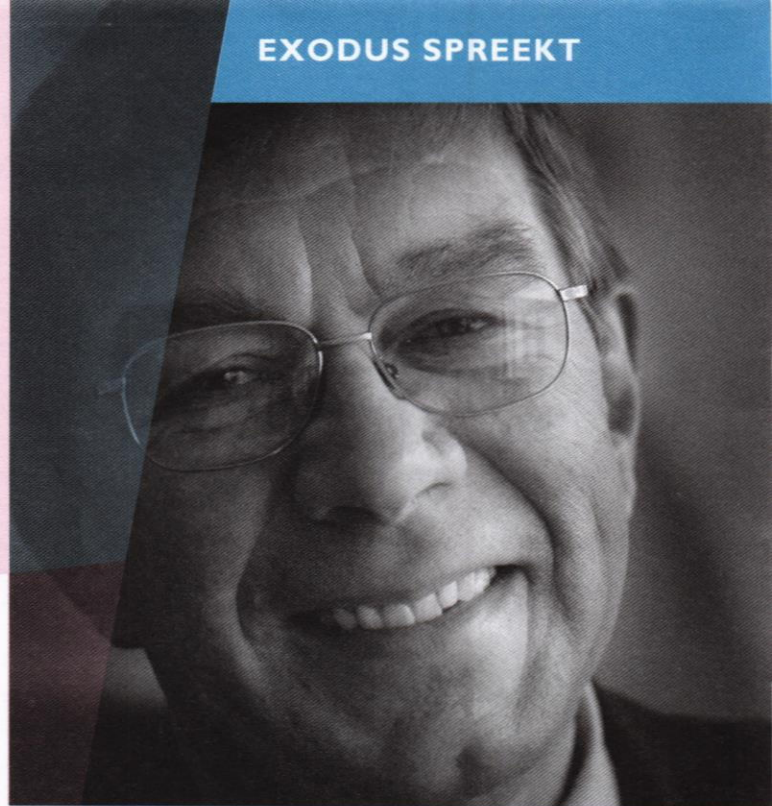
Inspiratie

Jan Eerbeek zegt dat hij en de vrijwilligers met wie hij werkte heel idealistisch waren. Zelf ontleent hij zijn inspiratie voor een belangrijk deel aan het geloof. Hij kijkt altijd naar mensen door de bril van de hoop. 'Voor ieder mens wil ik de liefde voor God brengen. Ik wil in ieder mens een opening zoeken waardoor licht naar binnen valt.' Maar het was vooral de praktische daadkracht van Jan Eerbeek die de motor was achter de groei van Exodus. Niet eerst alles met financiering en dergelijke op orde hebben, maar gewoon van start gaan.

Op vakantie met bewoners

In 1986 kwam het eerste Exodushuis tot stand. 'We konden een pand huren aan de Frankenslag in Den Haag. Dat was een hele zware tijd. We hadden weinig personeel en een problematische doelgroep. In eerste instantie konden we vier mensen huisvesten, terwijl er ruimte was voor veertien. Het kwam voor dat we de salarissen van het personeel niet konden uitbetalen. En ook is het gebeurd dat mijn vrouw en ik samen met een paar vrijwilligers met onze bewoners op vakantie gingen naar Drenthe, zodat de medewerkers in die tijd ook met vakantie konden gaan.'

Het is kenmerkend voor de aanpak van Jan Eerbeek om vanuit een idealistische en religieuze inspiratie de problemen vooral praktisch te lijf te gaan.

Expansie

Vanaf halverwege de jaren negentig sloeg Exodus zijn vleugels uit in de rest van het land. Utrecht, Alkmaar en Amsterdam kwamen eraan. Jan Eerbeek stelde voor met leden van de gemeenteraad van Alkmaar en andere belangstellenden naar Den Haag te komen, waar Exodus een grote manifestatie hield in het stadhuis. Zo konden ze zien wat de organisatie in huis had. 'De vrijwilligers in Alkmaar zeiden dat ze geen geld hadden om een bus te huren. Toen stelde ik ze voor om in de bus op de weg terug een collecte onder de deelnemers te houden om het geld bij elkaar te krijgen. Dat is allemaal voor elkaar gekomen.'

Moeizaam proces

Het vestigen van nieuwe Exodushuizen is soms een moeizaam proces, omdat omwonenden aanvankelijk nogal afwerend reageren. Zo ook bij het voornemen een Exodushuis te stichten in Heerlen. 'Er was in eerste instantie veel aversie van de kant van de bewoners. We hebben toen een bezoek aan Den Bosch georganiseerd om daar de ervaringen te horen van mensen die in de buurt van het Exodushuis Den Bosch woonden. Een van de bewoners van Den Bosch zei op de tv dat hij meedeed om de toekomstige bewoners van het Exodushuis in Heerlen een gezicht te geven en te laten zien dat het gewone mensen zijn.'

Vrijwilligers

Jan Eerbeek is vorig jaar al opgevolgd door Eric Janse de Jonge als voorzitter van Exodus Nederland. 'Ik heb het werk altijd met heel veel plezier gedaan. Het is heel zinvol. Je kunt heel concreet werken aan dingen die in levens van mensen scheef zijn gelopen, die kapot zijn gegaan. Een het is fantastisch dat dit nu gebeurt met al die gemotiveerde medewerkers en bijna tweeduizend vrijwilligers, die zich inzetten voor het begeleiden van gedetineerden. De vrijwilligers vormen de ziel van de organisatie.'

Zelf gaat Jan Eerbeek zeker niet stil zitten. Hij gaat zijn energie besteden aan het faciliteren van het vrijwilligerswerk voor de Exodusafdelingen in het noordoosten van het land.

'Bovendien word ik actief bij de actie Kerken voor kerken, die kerkruimten voor migranten probeert te vinden in Nederlandse kerkruimten die leeg komen te staan.'

WM